

В.Г. КРАСИЛЕНКО, Н.П. ЮРЧУК

Вінницький національний аграрний університет

Д.В. НІКІТОВИЧ

Вінницький національний технічний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ІЗОМОРФНИХ МАТРИЧНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОТОКОЛУ УЗГОДЖЕННЯ СЕКРЕТНИХ КЛЮЧІВ-ПЕРЕСТАНОВОК ЗНАЧНОЇ РОЗМІРНОСТІ

Для моделювання протоколу узгодження сторонами секретних ключів-перестановок значної розмірності запропоновано їх нові ізоморфні матричні представлення та розглянуто особливості та переваги таких представлень. Наведено результати моделювання процесів генерування матриць перестановок та їх степенів, як базових процедур запропонованого протоколу узгодження ключа у вигляді ізоморфної перестановки значної розмірності. Виконані модельні експерименти, як прискорених методів піднесення перестановок у значні степені, наприклад, з наборами фіксованих матричних представлень, степені яких відповідають відповідним вагам розрядів двійкових чи інших кодових представлень вибраних випадкових чисел, так і протоколу в цілому, продемонстрували адекватність та переваги ізоморфних представлень функціонування моделей та запропонованого протоколу узгодження секретного ключа-перестановки.

Ключові слова: матричні представлення, ізоморфні ключі-перестановки, криптограми, криптографічне перетворення.

VLADIMIR G. KRASILENKO, NATALIYA P. YURCHUK

Vinnytsia National Agrarian University

DIANA V. NIKITOVICH

Vinnytsia National Technical University

THE APPLICATION OF ISOMORPHIC MATRIX REPRESENTATIONS FOR MODELING THE PROTOCOL FOR THE FORMATION OF SECRET KEYS-PERMUTATIONS OF HUGE SIZES

A The article considers the peculiarities of the application of isomorphic matrix representations for modeling the protocol of matching secret keys-permutations of significant dimension. The situation is considered when for cryptographic transformations of blocks with a length of $256 * 256$ bytes, presented in the form of a matrix of a black-and-white image, it is necessary to rearrange all bytes in accordance with the matrix keys. To generate a basic matrix key and the appearance of the components KeyA and KeyB in the format of two black and white images, a software module using engineering mathematical software Mathcad is proposed.

Simulations are performed, for example, with sets of fixed matrix representations. The essence of the protocol of coordination of the main matrix of permutations by the parties is considered. Also shown are software modules in Mathcad for accelerated methods that display the procedure of iterative permutations in a permutation matrix isomorphic to the elevation of the permutation matrix to the desired degree with a certain side, corresponding to specific bits of bits or other code representations of selected random numbers. It is demonstrated that the parties receive new permutation matrices after the first step of the protocol, those sent to the other party, and the identical new permutation matrices received by the parties after the second step of the protocol, ie the secret permutation matrix.

Similar qualitative cryptographic transformations have been confirmed using the proposed representations of the permutation matrix based on the results of modeling matrix affine-permutation ciphers and multi-step matrix affine-permutation ciphers for different cases when the components of affine transformations are first executed in different sequences, and then permutation using the permutation matrix, or vice versa. The model experiments performed in the study demonstrated the adequacy of the functioning of the models proposed by the protocol and methods of generating a permutation matrix and demonstrated their advantages.

Keywords: matrix representations, isomorphic permutation keys, cryptograms, cryptographic transformations.

Вступ

Поява та дослідження нового класу криптосистем матричного типу (КМТ) [1–4] на основі їх матрично-алгебраїчних моделей (ММ) криптографічних перетворень (КП) 2D(3D)-масивів, зображень (З), як узагальнення відомих систем з форматами даних скалярного типу на випадки матрично-тензорних форматів, виявлені їх переваги, сприяли інтенсифікації досліджень КМТ, ММ та демонстрації цілої низки нових їх покращень та застосувань [5–10]. Низка нових узагальнених ММ, матричних афінних та афінно-перестановочних шифрів (МАПШ), їх модифікацій досліджувались та використовувались при створенні покращених цифрових підписів у [11–15]. ММ мають розширені функціональні можливості, покращену крипто-стійкість, при їх апаратних реалізаціях легше відображаються на матричні процесори, дозволяють перевіряти цілісність криптограм чорно-білих, кольорових зображень і наявність у них перекручувань [5, 7], створювати блокові [6], параметричні [8], багатосторінкові [9] моделі з їх значною стійкістю [10]. Базовими процедурами КП у матричних моделях перестановок (ММ_П), є множення матриць та деякі інші елементарні операції за модулем над матрицями. А тому для ММ_П необхідно матриці байтів, утворених з рядків, колонок, векторів, що в унітарних чи інших кодах відображають символи, коди, байти, множити на матриці перестановок (МП). Практично для всіх відомих алгоритмів та шифрів включно з новостворюваними [16–27] процедури переставляння бітів, байтів чи їх груп є найбільш поширеними та обов'язковими. Зауважимо, що для збільшення ентропії криптограм З при їх КП на основі ММ_П та зміни їх гістограм необхідні декомпозиція R,G,B складових і їх бітових зрізів та навіть декілька матричних ключів (МК) типу МП [3–5]. Низка таких (поточних, покрокових, по-фреймових) псевдовипадкових МК, які б

відповідали вимогам, швидко генерувались, потрібна і для маскуванню, КП відео-файлів чи потоку блоків з файлів, зображень при їх значних розмірах [16–21].

Постановка проблеми

Отже, для КП, МAM є гостра необхідність формування з головного МК низки МП, які б задовольняли ряду вимог. Оскільки питання узгодження головного МК загального виду розглядалися в [28, 29], але не послідовності МП, а методи генерування потоку МК перестановок з головного МК частково розглядалися в [30], але тільки для бітових МП невеликих розмірів (256×256), то **метою роботи** є спроба не тільки запропонувати, промодельювати, дослідити протокол узгодження секретного (головного) МК (МП значної розмірності), тобто ГМП, але й на основі застосування нових ізоморфних представлень удосконалити та адаптувати вид, структуру ГМП такої чи ще більшої розмірності до формату 3 і до швидких апаратних рішень, проаналізувати цей протокол, модифікувати та прискорити процес формування потоку МП з такої ГМП для МAM КП у криптосистемах МТ.

Виклад основного матеріалу

Огляд нових концептуальних підходів при створенні МТ шифрів, особливо багатофункціональних параметричних блочних [4], їх аналіз показав, що доцільно використовувати для досягнення мети ізоморфність різних представлень перестановок (матриць чи векторів), що виступають у ролі головного ключа (ГК) та раундових, покровових чи по-блокових МК типу МП, тобто під-ключів (ПК), а матриці перестановок Р чи їх необхідні степені у моделях КП формувати та обробляти у ізоморфних просторах, які є більш зручними та адекватними використанням засобам. З робіт [6, 8, 9] відомо, що при КП на основі МАПШ, ВАПШ криптограми для деяких видів текстово-графічних документів (ТГД) і 3, особливо для поблочних МAM, при використанні одного ПК для всіх блоків є недостатніми по стійкості. Та попри це генерація низки ПК типу МП, що створюються з ГК (ГМП зі збільшеною на порядки розмірністю), дозволяє успішно вирішувати цю проблему. А тому актуальною та важливою є задача узгодження секретного ГК типу МП значної розмірності.

Розглянемо ситуацію, коли для КП блоків, кожен з яких представлений у вигляді матриці чорно-білого зображення, що еквівалентно значній довжині блоків у 256×256 байтів, необхідно переставити всі байти блока у відповідності до МП. В цьому випадку МП в загальному прийняттю вигляді повинна бути квадратною з $N \times N$ елементами («0» чи «1»), де $N=2^{16}$. Потужність множини можливих таких МП, тобто їх кількість оцінюється, як $N!$, що дає для цього N колосальні значення (**65536!**), які навіть уявити важко. Зауважимо, що кожному адресу байту блока можна представити і за допомогою двох байтів, що вказують дві координати (рядок та стовпчик) блока. Це дає нам можливість двома блоками байтів, тобто двома матрицями (3) розміром 256×256 елементів, представляти будь-яку перестановку, ставлячи в кожній однаковій адресі цих блоків відповідну старшому байту (в першому блоці) та молодшому байту (в другому блоці) координати нової адреси вибраного для перестановки байту. Отже, любую МП можна однозначно ізоморфно відобразити двома матрицями розміром 256×256 , елементи яких приймають значення з діапазону 0-255, з тією особливістю, що кожна з 256 їх градацій інтенсивності в кожній з цих двох матриць (3) повторюється рівно по 256 раз. Для перевірки адекватності та особливостей застосування таких запропонованих ізоморфних представлень були виконані модельні експерименти стосовно створення на їх основі протоколу узгодження сторонами секретних ключів-перестановок значної розмірності. На рис. 1 показано вигляд модуля у Mathcad для генерування базового (головного) МК (МП) та вигляд його складових KeyA та KeyB у форматі двох чорно-білих зображень. Гістограми складових KeyA та KeyB МП зображені на рис. 2 та мають вигляд горизонтальних ліній, як і очікувалось. Відмітимо, що таке пропонуване ізоморфне у вигляді двох зображень представлення МП дає нам гарну можливість використати ці складові KeyA та KeyB і у якості двох секретних МК загального типу, наприклад, як адитивний та мультиплікативний ключі у МАПШ чи іншій МAM. Про це свідчать результати моделювання КП зображення (Im) МАПШ за допомогою пропонованої МП та її складових, як ключів, що показані на рис. 3 з матрицями явного 3 (Im), проміжних, його криптограм (Сmap) та перевірних зображень. А гістограми явного 3, його криптограм після кожного КП афінними складовими цієї МП зображені також на рис. 2. Вони свідчать про якісні КП навіть дуже специфічних зображень.

Ці та низка інших проведених модельних експериментів підтвердили, що КП зображень і довільних блоків байтів на основі МАПШ наявними 2-а складовими з ізоморфного вигляду МП дають якісні криптограми CD_ImAa та CD_ImAm, гістограми яких H_CDa та H_CDm настільки близькі до рівномірного закону розподілу, що навіть для 3 (Im) з ентропією 0,738 ентропія криптограм відрізняється від теоретично максимальної (8 біт) всього на долі відсотка, збільшуючись аж до 7,99.

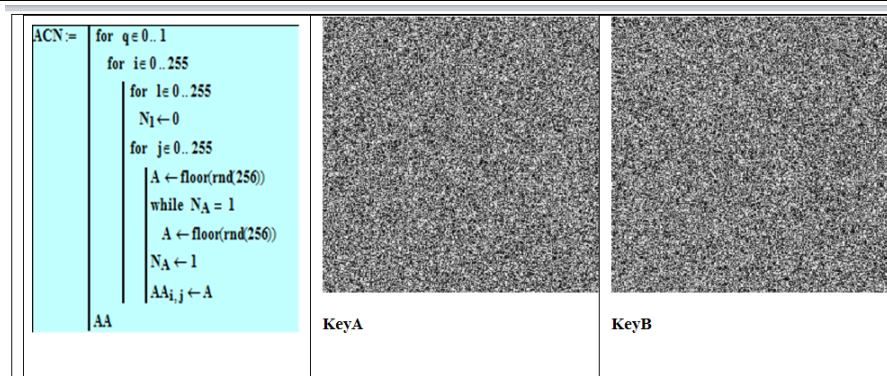

Рис. 1. Вікно Mathcad. Програмний модуль для генерування базового (головного) МК (МП) та вигляд складових KeyA та KeyB у форматі двох чорно-білих зображень

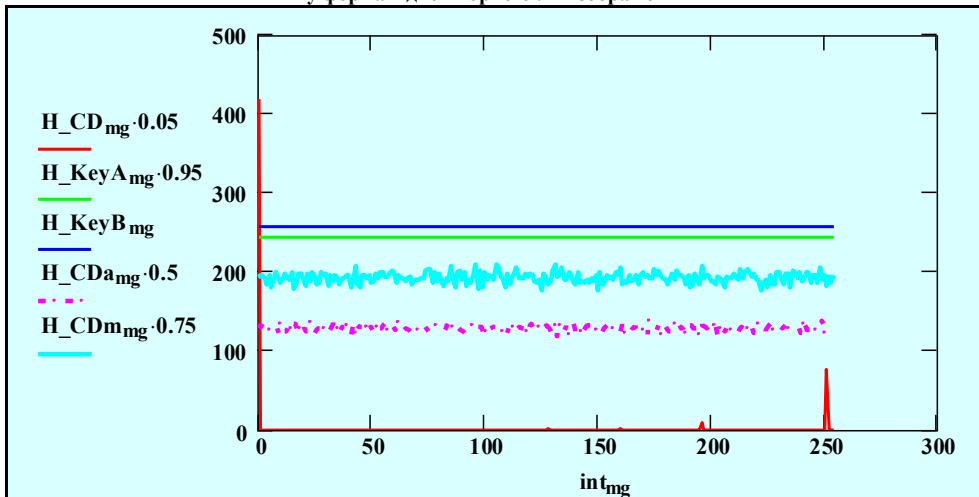

Рис. 2. Гістограми H_KeyA та H_KeyB відповідно складових KeyA та KeyB МП, гістограма H_CD криптограми З (співпадає з гістограмою явного З), відповідні гістограми H_CDa та H_CDM криптограм після адитивної та мультиплікативної афінних КП З за допомогою тих же KeyA та KeyB (Вікно Mathcad)

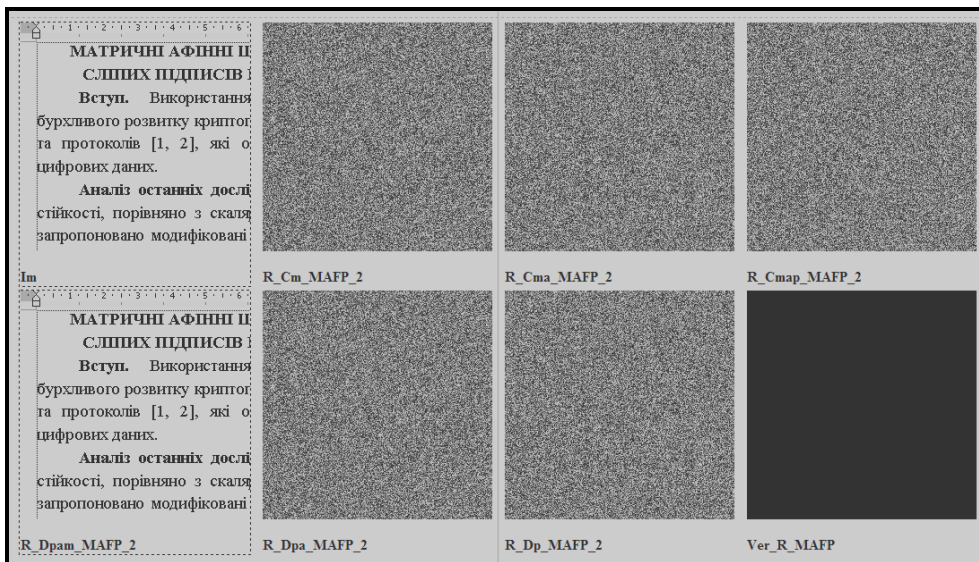

Рис. 3. Результати моделювання МАФС на основі МП та її складових, як адитивного та мультиплікативного МК. Верхній ряд, зліва направо: явне, після перетворень, криптограма після МАФС; Нижній ряд: відновлене, проміжні та різницеве (праворуч) зображення ТГД

Результати моделювання МАФС та багатокрокових МАФС [2, 6], для різних випадків, коли спочатку виконуються складові афінних перетворень і у іншій послідовності та різними, чи одним МК від МП, а потім перестановка за допомогою МП, чи навпаки, також засвідчили подібні якісні КП при застосуванні пропонуваніх представлень МП. В той же час для всіх модифікацій МАМ при таких МП зі значною розмірністю, потужність множини яких оцінюється значною величиною $N! = (256 \cdot 256)!$, є надважливим питання узгодження сесійної секретної ГМП в аналогічному ізоморфному представленні, тобто дослідження модифікацій відповідного протоколу з урахуванням особливостей нашого узагальненого підходу. Як попередні [6, 29], так і наведені тут результати експериментів дозволяють, узагальнюючи наш

підхід, стверджувати, що і для синтезу ГМП зі значно більшою розмірністю останні можна також однозначно представити за допомогою 3, 4 і т.д. зображень-матриць чи блоків з байтів, аналогічних вищевказаним складовим KeyA та KeyB.

Розглянемо сутність самого протоколу узгодження ГМП сторонами. Нехай є сторони: x (Alisa) та y (Bob). Допустимо, що відома одна МП з множини допустимих у вигляді складових KeyA та KeyB, що показана на рис. 4. Крім того, завжди існує матриця зворотної перестановки (МЗП), яка для вибраного представлення має вигляд 2-х 3 KeyAO та KeyBO. Кожна з сторін на першому кроці підносить ізоморфно ГМП у вибрану ними свою секретну степінь, яка зазвичай на практиці є досить великим випадковим (псевдовипадковим) числом порядку типових величин, що застосовуються сьогодні в криптографії для суттєвого збільшення складності обчислень при перебірних атаках на односторонні функції. Для наочності і спрощення демонстрації у першому експерименті ми вибрали ці степені для сторін, рівні 11 та 17 для прикладу !. Після цього кожна сторона пересилає нову МП іншій стороні та на другому кроці сторони, отримані ними нові МП аналогічно підносять у ті ж свої випадкові секретні степені. Тут аналогія з протоколом Діффі-Хелмана, проте протокольні дії виконуються не зі скалярами, а з ізоморфно представленими МП.

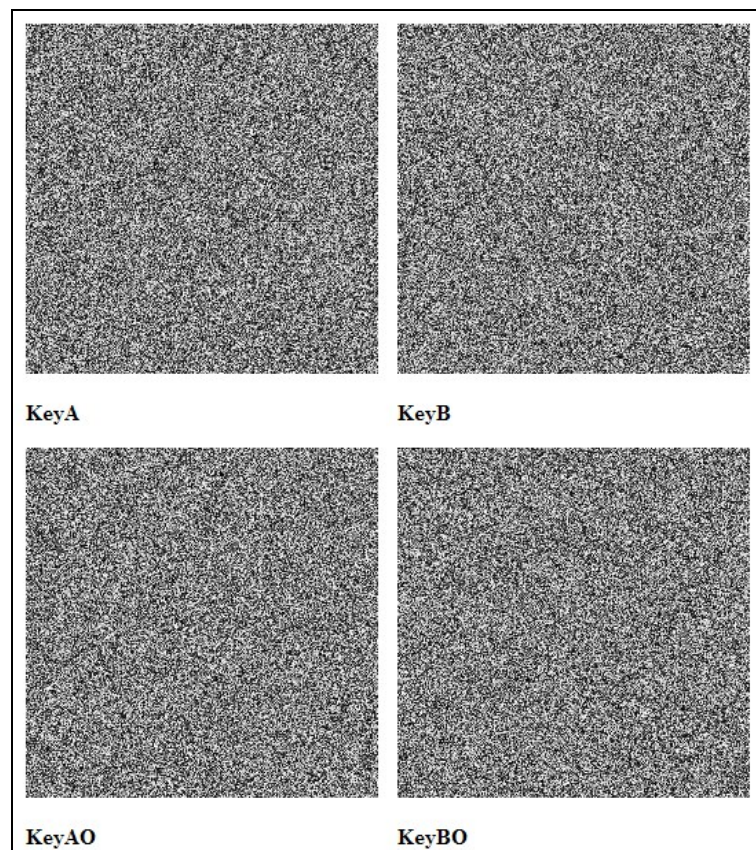

Рис. 4. Вигляд (2D) відомих генерованих МП: вгорі (пряма), внизу (зворотна) перестановки

На рис. 5-8 показані результати моделювання цих двох кроків протоколу узгодження секретного МК у Mathcad. Програмні модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в МП, ізоморфних піднесенню матриці перестановки у потрібну степінь (11 !) стороною x (Alisa) та модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в МП, ізоморфних піднесенню матриці перестановки у потрібну степінь (17 !) стороною y (Bob) показані на рис. 5, 6, а на рис. 7, 8 – аналогічні модулі для процедур ітераційних перестановок в отриманій від y (Bob) новій МП, ізоморфних піднесенню у потрібну степінь (11 !) стороною x (Alisa) та для процедур ітераційних перестановок в отриманій від x новій МП, ізоморфних піднесенню у потрібну степінь (17 !) стороною y (Bob). На рис. 9-10 показані вигляди отриманих проміжних та результативної секретної ГМП у ізоморфному представленні 3. Сторони не знають степені іншої сторони, але отримані ними МП є ідентичними, що видно з рис. 10.

Таким чином піднесення МП ($N \times N$ бінарних, де $N=2^{16}$!) еквівалентно замінюється швидкими перестановками, які до того ж можуть бути ще більш прискореними при значних степенях за рахунок використання деякого базового набору фіксованих (фіксовані степені ГМП) та специфічної їх послідовності, що дає досягнення суттєвих переваг за рахунок прискорень обчислення степенів ГМП, простоти можливих реалізацій і зменшення витрат часу.

```

Alisa_xc := 11

Ax_P(Alisa_x) :=
p ← 0
S ← KeyA
while p < Alisa_x
  S ←
  | for i ∈ 0..255
  |   for j ∈ 0..255
  |     Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
  |   W
  | p ← p + 1
S

Bx_P(Alisa_x) :=
p ← 0
S ← KeyB
while p < Alisa_x
  S ←
  | for i ∈ 0..255
  |   for j ∈ 0..255
  |     Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
  |   W
  | p ← p + 1
S
    
```

Рис. 5. Програмні модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в МП, ізоморфних піднесенню матриці перестановки у потрібну ступінь (11 !) стороною x (Alisa)

```

Bob_yc := 17

Ay_P(Bob_y) :=
p ← 0
S ← KeyA
while p < Bob_y
  S ←
  | for i ∈ 0..255
  |   for j ∈ 0..255
  |     Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
  |   W
  | p ← p + 1
S

By_P(Bob_y) :=
p ← 0
S ← KeyB
while p < Bob_y
  S ←
  | for i ∈ 0..255
  |   for j ∈ 0..255
  |     Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
  |   W
  | p ← p + 1
S
    
```

Рис. 6. Програмні модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в МП, ізоморфних піднесенню матриці перестановки у потрібну ступінь (17 !) стороною y (Bob)

```

Axy_P(Alisa_x) := p ← 0
                  S ← Ay_P(Bob_yc)
                  while p < Alisa_x
                    S ← for i ∈ 0..255
                        for j ∈ 0..255
                            Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
                            W
                    p ← p + 1
                  S

Bxy_P(Alisa_x) := p ← 0
                  S ← By_P(Bob_yc)
                  while p < Alisa_x
                    S ← for i ∈ 0..255
                        for j ∈ 0..255
                            Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
                            W
                    p ← p + 1
                  S
    
```

Рис. 7. Програмні модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в отриманій від у новій МП, ізоморфних піднесенню у потрібну степеню (11 !) стороною x (Alisa)

```

Ayx_P(Bob_y) := p ← 0
                S ← Ax_P(Alisa_xc)
                while p < Bob_y
                  S ← for i ∈ 0..255
                      for j ∈ 0..255
                          Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
                          W
                  p ← p + 1
                S

Byx_P(Bob_y) := p ← 0
                S ← Bx_P(Alisa_xc)
                while p < Bob_y
                  S ← for i ∈ 0..255
                      for j ∈ 0..255
                          Wi,j ← SKeyAKeyAi,j,KeyBi,j,KeyBKeyAi,j,KeyBi,j
                          W
                  p ← p + 1
                S
    
```

Рис. 8. Програмні модулі (копії з Mathcad), що відображають процедуру ітераційних перестановок в отриманій від x новій МП, ізоморфних піднесенню у потрібну степеню (17 !) стороною y (Bob)

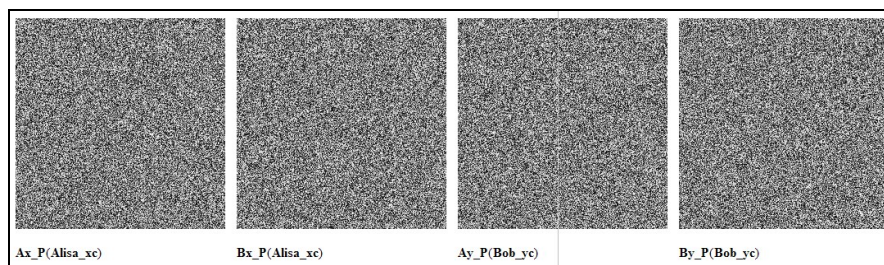

Рис. 9. Отримані сторонами нові МП (кожна у вигляді їх двох складових) після першого кроку протоколу, ті що пересилаються іншій стороні

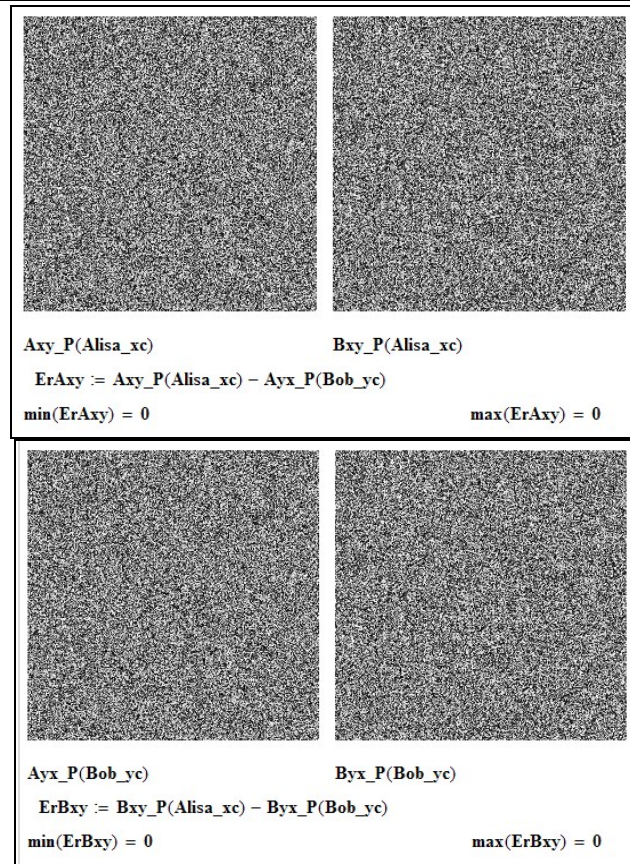

Рис. 10. Отримані сторонами ідентичні нові МП (кожна у вигляді їх двох складових) після другого кроку протоколу, тобто секретна МП

Оскільки степені, в які сторони підносять по суті ізоморфно представлені МП значних розмірностей, повинні бути досить значними для необхідної крипто-стійкості від перебірних атак, то нами виконано моделювання і для вище згаданих прискорених методів, наприклад, з наборами фіксованих МП, степені яких відповідають відповідним вагам розрядів двійкових чи інших кодових представлень вибраних випадкових чисел: *xc* (Alisa) та *yc* (Bob). Результати цих моделювань, відповідні формули, процедури, фрагменти ключів показані на рис. 11-12. Порівняння елементів матриць на рис. 12 засвічує їх рівність.

$x_A := 243$	$y_A := 127$	+
$x_{A0} := \text{mod}(x_A, 2)$	$x_{A0m} := (x_A - x_{A0}) \cdot 0.5$	$y_{A0} := \text{mod}(y_A, 2)$
$x_{A1} := \text{mod}(x_{A0m}, 2)$	$x_{A1m} := (x_{A0m} - x_{A1}) \cdot 0.5$	$y_{A0m} := (y_A - y_{A0}) \cdot 0.5$
$x_{A2} := \text{mod}(x_{A1m}, 2)$	$x_{A2m} := (x_{A1m} - x_{A2}) \cdot 0.5$	$y_{A1} := \text{mod}(y_{A0m}, 2)$
$x_{A3} := \text{mod}(x_{A2m}, 2)$	$x_{A3m} := (x_{A2m} - x_{A3}) \cdot 0.5$	$y_{A1m} := (y_{A0m} - y_{A1}) \cdot 0.5$
$x_{A4} := \text{mod}(x_{A3m}, 2)$	$x_{A4m} := (x_{A3m} - x_{A4}) \cdot 0.5$	$y_{A2} := \text{mod}(y_{A1m}, 2)$
$x_{A5} := \text{mod}(x_{A4m}, 2)$	$x_{A5m} := (x_{A4m} - x_{A5}) \cdot 0.5$	$y_{A2m} := (y_{A1m} - y_{A2}) \cdot 0.5$
$x_{A6} := \text{mod}(x_{A5m}, 2)$	$x_{A6m} := (x_{A5m} - x_{A6}) \cdot 0.5$	$y_{A3} := \text{mod}(y_{A2m}, 2)$
$x_{A7} := \text{mod}(x_{A6m}, 2)$	$x_{A7m} := (x_{A6m} - x_{A7}) \cdot 0.5$	$y_{A3m} := (y_{A2m} - y_{A3}) \cdot 0.5$
	$x_{A7} = 1$	$y_{A4} := \text{mod}(y_{A3m}, 2)$
		$y_{A4m} := (y_{A3m} - y_{A4}) \cdot 0.5$
		$y_{A5} := \text{mod}(y_{A4m}, 2)$
		$y_{A5m} := (y_{A4m} - y_{A5}) \cdot 0.5$
		$y_{A6} := \text{mod}(y_{A5m}, 2)$
		$y_{A6m} := (y_{A5m} - y_{A6}) \cdot 0.5$
		$y_{A7} := \text{mod}(y_{A6m}, 2)$
		$y_{A7m} := (y_{A6m} - y_{A7}) \cdot 0.5$
		$y_{A7} = 0$
$Ax_KeyAb0 := KeyA_b0(-x_{A0}) + KeyA_b1 \cdot x_{A0}$	256	$Ax_KeyBb0 := KeyB_b0(-x_{A0}) + KeyB_b1 \cdot x_{A0}$
$Ax_KeyAb1 := T_PI_P(Ax_KeyAb0, x_{A1}, KeyA_b1, KeyB_b1)$		$Ax_KeyBb1 := T_PI_P(Ax_KeyBb0, x_{A1}, KeyA_b1, KeyB_b1)$
$Ax_KeyAb2 := T_PI_P(Ax_KeyAb1, x_{A2}, KeyA_b2, KeyB_b2)$		$Ax_KeyBb2 := T_PI_P(Ax_KeyBb1, x_{A2}, KeyA_b2, KeyB_b2)$
$Ax_KeyAb3 := T_PI_P(Ax_KeyAb2, x_{A3}, KeyA_b3, KeyB_b3)$		$Ax_KeyBb3 := T_PI_P(Ax_KeyBb2, x_{A3}, KeyA_b3, KeyB_b3)$
$Ax_KeyAb4 := T_PI_P(Ax_KeyAb3, x_{A4}, KeyA_b4, KeyB_b4)$		$Ax_KeyBb4 := T_PI_P(Ax_KeyBb3, x_{A4}, KeyA_b4, KeyB_b4)$
$Ax_KeyAb5 := T_PI_P(Ax_KeyAb4, x_{A5}, KeyA_b5, KeyB_b5)$		$Ax_KeyBb5 := T_PI_P(Ax_KeyBb4, x_{A5}, KeyA_b5, KeyB_b5)$
$Ax_KeyAb6 := T_PI_P(Ax_KeyAb5, x_{A6}, KeyA_b6, KeyB_b6)$		$Ax_KeyBb6 := T_PI_P(Ax_KeyBb5, x_{A6}, KeyA_b6, KeyB_b6)$
$Ax_KeyAb7 := T_PI_P(Ax_KeyAb6, x_{A7}, KeyA_b7, KeyB_b7)$		$Ax_KeyBb7 := T_PI_P(Ax_KeyBb6, x_{A7}, KeyA_b7, KeyB_b7)$
$Ax_KeyAb8 := T_PI_P(Ax_KeyAb7, x_{A8}, KeyA_b8, KeyB_b8)$		$Ax_KeyBb8 := T_PI_P(Ax_KeyBb7, x_{A8}, KeyA_b8, KeyB_b8)$

Рис. 11. Формули і процедури (копії з вікна Mathcad), що використовувались для моделювання прискорених процесів ізоморфного формування степенів матричних перестановок сторонами

Sxd = 7 SdP = 262										xA = 255											
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
0	123	61	100	126	185	238	206	19	189	99	0	130	208	190	17	36	35	172	99	141	194
1	18	58	229	37	226	185	183	24	73	158	1	126	217	150	102	238	91	88	215	194	129
2	96	251	50	242	38	61	67	246	88	95	2	172	64	195	24	174	67	179	204	89	211
3	46	210	155	228	169	50	226	147	143	129	3	24	41	230	149	136	126	46	34	47	65
4	230	202	72	177	240	78	227	60	157	202	4	196	100	161	59	84	215	208	190	58	199
5	148	219	86	182	45	140	231	104	78	90	5	64	226	43	161	163	4	65	239	75	233
6	42	200	151	186	154	228	247	182	138	194	6	32	116	252	124	14	210	105	91	9	205
7	113	169	72	108	72	63	166	132	25	185	7	58	195	143	102	11	157	248	92	23	201
8	44	205	102	212	190	248	19	73	124	92	8	191	181	190	18	159	160	190	75	168	148
9	186	10	26	29	50	138	67	128	150	65	9	83	181	168	166	205	61	20	162	118	102
10	134	188	7	136	60	149	26	155	138	208	10	206	92	186	45	27	89	9	108	85	51
11	159	94	33	252	82	0	46	197	250	64	11	26	209	75	65	122	69	38	42	15	139
12	29	99	202	180	98	56	249	34	90	224	12	235	212	38	48	217	167	152	225	177	28
13	17	0	125	16	83	102	202	137	212	34	13	7	186	3	10	67	237	79	146	98	254
14	248	236	62	147	245	51	73	219	4	6	14	228	34	46	152	72	137	85	147	73	237
15	188	206	167	108	243	199	230	143	225	5	15	84	78	166	74	248	85	116	105	230	149

Рис. 12. Фрагменти, утворених після другого кроку ключів, що свідчать про адекватність прискорених алгоритмів ізоморфного формування степенів матричних перестановок сторонами

Отримані моделюванням у Mathcad результати підтверджують правильність функціонування протоколу. Як було показано на рис. 1–3, за допомогою узгодженого цим запропонованим протоколом секретного ізоморфно представленого МК, процедури утворення якого описані вище, було виконано перевірку правильного до вимог їх синтезу та адекватності моделей шляхом прямого та зворотного КП З, використовуючи раніше розроблені та досліджені в [6–9] функціональні параметричні моделі КП зображень. Хоч початкова ГМП відома двом сторонам, протокол дозволяє без знання таємних степенів, що вибирають сторони, утворити секретний ключ, МП в аналогічному ізоморфному вигляді за час, пропорційний числу фіксованих перестановок. Крім того, аналіз стійкості з урахуванням потужності множини утворюваних цим протоколом відповідних МП значних розмірностей показав неможливість здійснення атак внаслідок величезної множини можливих МП, що оцінюється величиною (2^{16})!

Висновки

Запропоновано протокол узгодження секретного ключа у вигляді ізоморфних представлень МП значних розмірностей, виконано модельні експерименти, що підтвердили адекватність функціонування моделей та запропонованих протоколу і методів генерування МП, перевірені алгоритми прискорених піднесення у значні степені матриць перестановок зі збереженням їх ізоморфних представлень, показали їх переваги. Моделі прості, зручні, адаптуються для різноформатних та кольорових зображень, реалізуються матричними процесорами, мають високі ефективність, значну крипто-стійкість, значну швидкодію.

Література

1. Красиленко В.Г. Моделювання матричних алгоритмів криптографічного захисту / В.Г. Красиленко, Ю.А. Флавицька // Вісник НУ «Львів. політехніка». – 2009. – № 658. – С. 59–63.
2. Красиленко В. Г. Матричні афінно-перестановочні алгоритми для шифрування та дешифрування зображень / В. Г. Красиленко, С. К. Грабовляк // Системи обробки інформації. – 2012. – Вип. 3(2). – С. 53–61.
3. Красиленко В. Г. Криптографічні перетворення зображень на основі матричних моделей перестановок з матрично-бітовозрізною декомпозицією та їх моделювання / В. Г. Красиленко, В. М. Дубчак // Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. – 2014. – № 1. – С. 74–79.
4. Красиленко В.Г. Моделювання криптографічних перетворень кольорових зображень на основі матричних моделей перестановок зі спектральною та бітово-зрізною декомпозиціями / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. – 2016. – № 23. – С. 31–36.
5. Красиленко В.Г. Моделювання та дослідження криптографічних перетворень зображень на основі їхньої матрично-бітовозрізної декомпозиції та матричних моделей перестановок з верифікацією цілісності / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Електроніка та інформаційні технології. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – Вип. 6. – С. 111–127.
6. Красиленко В.Г. Моделі блокових матричних афінно-перестановочних шифрів (МАПШ) для криптографічних перетворень та їх дослідження / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // 72 НТК: матеріали конференції (13–15 грудня 2017 р.). – Одеса: ОНАЗ ім., 2017. – Ч. 1. – С. 117–122.
7. Красиленко, В.Г. Моделювання матричних афінних алгоритмів для шифрування кольорових зображень / В. Г. Красиленко, К.В. Огородник, Ю.А. Флавицька // Комп'ютерні технології: наука і освіта :

тези доповідей V Всеукр. НПК– К., 2010. – С. 120–124.

8. Красиленко В.Г. Багатофункціональні параметричні матрично-алгебраїчні моделі (ММ) криптографічних перетворень (КП) з операціями за модулем та їх моделювання / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // 72 НПК : матеріали конференції (13–15 грудня 2017 року). – Одеса : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2017. – Частина 1. – С. 123–128.

9. Красиленко В.Г. Моделювання сторінкових криптографічних перетворень масивів кольорових зображень на основі матричних моделей та перестановок / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // «Інформаційно-комп'ютерні технології – 2018» : збірник тез доповідей IX Міжнародної НТК, 20–21 квітня 2018 року. – Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2018. – С. 73–77.

10. Красиленко В.Г. Дослідження покращеного багатокрокового 2D RSA шифру та його гістограмно-ентропійних характеристик / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Інформаційна безпека та комп'ютерні технології : збірник тез доповідей III Міжнародної НПК, 19–20 квітня 2018 року. – Кропивницький : ЦНТУ, 2018. – С. 78–82.

11. Красиленко В.Г. Матричні афінні шифри для створення цифрових сліпих підписів на текстографічних документах / В.Г. Красиленко, С.К. Грабовляк // Системи обробки інформації. – 2011. – Вип. 7(97). – С. 60–63.

12. Красиленко В.Г. Демонстрація процесів створення сліпих електронних цифрових підписів на текстографічну документацію на основі моделей матричного типу / В.Г. Красиленко, Р.О. Яцковська, Ю.М. Тріфонова // Системи обробки інформації. – 2013. – Вип. 3(110). – Т. 2. – С. 18–22.

13. Красиленко В.Г. Вдосконалення та моделювання електронних цифрових підписів матричного типу для текстографічних документів / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційні управляючі системи та технології» (ІУСТ-Одеса-2017), Одеський національний морський університет, 20–22 вересня 2017 р. – Одеса : «ВидавІнформ НУ «ОМА», 2017. – С. 312–318.

14. Красиленко В.Г. Моделювання покращених сліпих електронних цифрових підписів 2D типу / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Інформаційно-комп'ютерні технології – 2018 : збірник тез доповідей IX Міжнародної науково-технічної конференції, 20–21 квітня 2018 року. – Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2018. – С. 78–82.

15. Красиленко В.Г. Моделювання покращених багатокрокових 2D RSA алгоритмів для криптографічних перетворень та сліпого електронного цифрового підпису / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович, Р.О. Яцковська, В.І. Яцковський // Системи обробки інформації: збірник наукових праць, 2019. – Вип. 1 (156). – С. 92–100.

16. Vostrikov A., Sergeev M. Expansion of the Quasi-Orthogonal Basis to Mask Images // Intelligent Interactive Multimedia Systems and Services. Smart Innovations, Systems and Technologies 40. Springer, 2015. P. 161–168. DOI: 10.1007/978-3-319-19830-9_15

17. Востриков А. А. О выборе матриц для процедур маскирования и демаскирования изображений / Востриков А. А., Мишура О. В., Сергеев А. М., Чернышев С. А. // Фундаментальные исследования. – 2015. – № 2–24. – С. 5335–5339.

18. Digital masking using Mersenne matrices and its special images / A. Vostrikov, M. Sergeev, N. Balonin, S. Chernyshev // Procedia Computer Science. 2017. Vol. 112. P. 1151–1159.

19. Balonin N. Construction of Transformation Basis for Video and Image Masking Procedures / N. Balonin, M. Sergeev // Frontiers in Artificial Intelligence and Applications. 2014. Т. 262. P. 462–467.

20. Востриков А. А. Об оценке устойчивости к искажениям изображений, маскированных М-матрицами / Востриков А. А., Чернышев С. А. // Научно-132 технический вестник информационных технологий, механики и оптики. – 2013. – № 5. – С. 99–103.

21. Lee M. H. Jacket Matrices: Constructions and Its Applications for Fast Cooperative Wireless Signal Processing / M. H. Lee / LAP LAMBERT Publishing, Germany, 2012.

22. M.A. Dabbah, W.L. Woo, S.S. Dlay, Secure Authentication for Face Recognition, presented at Computational Intelligence in Image and Signal Processing, 2007. CIISP 2007. IEEE Symposium on, 2007.

23. Лужецький В. Методи шифрування на основі перестановки блоків змінної довжини / В. Лужецький, І. Горбенко // Захист інформації. – 2015. – Т. 17, № 2. – С. 169–175.

24. Білецький А.Я. Матричні аналоги протоколу Діффі-Хеллмана / А.Я. Білецький, А.А. Білецький, Р.Ю. Кандиба // Автоматика, вимірювання та керування: Вісник нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2012. – № 741. – С. 128–133.

25. Белецкий А.Я. Модифицированный матричный асимметричный криптографический алгоритм Диффи – Хеллмана / А.Я. Белецкий, А.А. Белецкий, Д.А. Стеценко // Штучний інтелект. – 2010. – № 3. – С. 697–705.

26. Kutter M. Digital Signature Of Color Images Using Amplitude Modulation / M. Kutter, F. Jordan, F. Bossen // Proc. of the SPIE Storage and Retrieval for Image and Video Databases. – 1997. – Vol. 3022. – P. 518–526.

27. Кветний Р.Н. Метод та алгоритм обміну ключами серед груп користувачів на основі асиметричних шифрів ECC та RSA / Р.Н. Кветний, С.О. Титарчук, А.А. Гуржій // Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія. – 2016. – № 3. – С. 38–43.

28. Красиленко В.Г. Моделивання протоколів узгодження секретного матричного ключа для криптографічних перетворень та систем матричного типу / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Системи обробки інформації. – 2017. – Вип. 3 (149). – С. 151–157.

29. Красиленко В.Г. «Моделивання багатокрокових та багатоступеневих протоколів узгодження секретних матричних ключів» / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво : науковий журнал. – Вип. 26. – С. 111–120.

30. Красиленко В.Г. Моделивання процесів генерування матричних ключів / В.Г. Красиленко, Д.В. Нікітович // Інформаційні технології в освіті, науці і техніці (ІТОНТ-2018) : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 травня 2018 року. – Черкаси : ЧДТУ, 2018. – С. 32–35.

References

1. Krasylenko V.H. Modeliuvannya matrychnykh alhorytmiv kryptohrafichnoho zakhystu / V.H. Krasylenko, Yu.A. Flavyska // Visnyk NU «Lviv. politehnika». – 2009. – № 658. – С. 59–63.
2. Krasylenko V. H. Matrychni afinno-perestanochni alhorytmy dlia shyfruvannya ta deshyfruvannya zobrazhen / V. H. Krasylenko, S. K. Hrabovliak // Systemy obrobky informatsii. – 2012. – Vyp. 3(2). – С. 53–61.
3. Krasylenko V. H. Kryptohrafichni peretvorennia zobrazhen na osnovi matrychnykh modelei perestanochk z matrychno-bitovozrizovoiu dekompozitsiieiu ta yikh modeliuvannya / V. H. Krasylenko, V. M. Dubchak // Herald of Khmelnytskyi National University. – 2014. – № 1. – С. 74–79.
4. Krasylenko V.H. Modeliuvannya kryptohrafichnykh peretvoren kolorovykh zobrazhen na osnovi matrychnykh modelei perestanochk zi spektralnoi ta bitovo-zrizovoiu dekompozitsiieiu / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Kompiuterno-intehrovani tekhnologii: osvita, nauka, vyrobnytstvo. – 2016. – № 23. – С. 31–36.
5. Krasylenko V.H. Modeliuvannya ta doslidzhennia kryptohrafichnykh peretvoren zobrazhen na osnovi yikhnoi matrychno-bitovozrizovoi dekompozitsii ta matrychnykh modelei perestanochk z verifikatsiieiu tsilisnosti / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Elektronika ta informatsiini tekhnologii. – Lviv : LNU imeni Ivana Franka, 2016. – Vyp. 6. – С. 111–127.
6. Krasylenko V.H. Modeli blokovykh matrychnykh afinno-perestanochnykh shyfriv (MAPSh) dlia kryptohrafichnykh peretvoren ta yikh doslidzhennia / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // 72 NTK : materialy konferentsii (13–15 hrudnia 2017 r.). – Odesa : ONAZ im., 2017. – Ch. 1. – С.117–122.
7. Krasylenko, V.H. Modeliuvannya matrychnykh afinnykh alhorytmiv dlia shyfruvannya kolorovykh zobrazhen / V. H. Krasylenko, K.V. Ohorodnyk, Yu.A.Flavyska // Kompiuterni tekhnologii: nauka i osvita : tezy dopovidei V vseukr. NPK– K., 2010. – С. 120–124.
8. Krasylenko V.H. Bahatofunktsionalni parametrychni matrychno-algebraichni modeli (MAM) kryptohrafichnykh peretvoren (KP) z operatsiieiu za modulem ta yikh modeliuvannya / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // 72 NPK : materialy konferentsii (13–15 hrudnia 2017 roku). – Odesa : ONAZ im. O.S. Popova, 2017. – Chastyna 1. – С. 123–128.
9. Krasylenko V.H. Modeliuvannya storinkovykh kryptohrafichnykh peretvoren masyviv kolorovykh zobrazhen na osnovi matrychnykh modelei ta perestanochk / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // «Informatsiino-kompiuterni tekhnologii – 2018» : zbirnyk tez dopovidei IX Mizhnarodnoi NTK, 20-21 kvitnia 2018 roku. – Zhytomyr : Vyd. O. O. Yevenok, 2018. – С. 73–77.
10. Krasylenko V.H. Doslidzhennia pokrashchenoho bahatokrokovoho 2D RSA shyfru ta yoho histohramno-entropiinykh kharakterystyk / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Informatsiina bezpeka ta kompiuterni tekhnologii : zbirnyk tez dopovidei III Mizhnarodnoi NPK, 19-20 kvitnia 2018 roku. – Kropyvnytskyi : TsNTU, 2018. – С. 78–82.
11. Krasylenko V.H. Matrychni afinni shyfry dlia stvorennia tsyfrovyykh slipykh pidpysiv na tekstohrafichni dokumenty / V.H. Krasylenko, S.K. Hrabovliak // Systemy obrobky informatsii. – 2011. – Vyp. 7(97). – С. 60–63.
12. Krasylenko V.H. Demonstratsiia protsesiv stvorennia slipykh elektronnykh tsyfrovyykh pidpysiv na tekstohrafichnu dokumentatsiieiu na osnovi modelei matrychnoho typu / V.H. Krasylenko, R.O. Yatskovska, Yu.M. Trifonova // Systemy obrobky informatsii. – 2013. – Vyp. 3(110). – Т. 2. – С. 18–22.
13. Krasylenko V.H. Vdoskonalennia ta modeliuvannya elektronnykh tsyfrovyykh pidpysiv matrychnoho typu dlia tekstohrafichnykh dokumentiv / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Materialy VI mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Informatsiini upravliaiuchi systemy ta tekhnologii» (IUST-Odesa-2017), Odeskyi natsionalnyi morskyy universytet, 20–22 veresnia 2017 r. – Odesa : «VydavInform NU «OMA», 2017. – С. 312–318.
14. Krasylenko V.H. Modeliuvannya pokrashchenykh slipykh elektronnykh tsyfrovyykh pidpysiv 2D typu / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Informatsiino-kompiuterni tekhnologii – 2018 : zbirnyk tez dopovidei IX Mizhnarodnoi naukovo-tekhnichnoi konferentsii, 20-21 kvitnia 2018 roku. – Zhytomyr : Vyd. O. O. Yevenok, 2018. – С. 78–82.
15. Krasylenko V.H. Modeliuvannya pokrashchenykh bahatokrokovykh 2D RSA alhorytmiv dlia kryptohrafichnykh peretvoren ta slipoho elektronnoho tsyfrovoho pidpysu / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych, R.O. Yatskovska, V.I. Yatskovskyy // Systemy obrobky informatsii: zbirnyk naukovykh prats, 2019. – Vyp. 1 (156). – С. 92–100.
16. Vostrikov A., Sergeev M. Expansion of the Quasi-Orthogonal Basis to Mask Images // Intelligent Interactive Multimedia Systems and Services. Smart Innovations, Systems and Technologies 40. Springer, 2015. P. 161–168. DOI: 10.1007/978-3-319-19830-9_15
17. Vostrikov A. A. O vybore matric dlya procedur maskirovaniya i demaskirovaniya izobrazhenij / Vostrikov A. A., Mishura O. V., Sergeev A. M., Chernyshev S. A. // Fundamental'nye issledovaniya. – 2015. – № 2–24. – С. 5335–5339.
18. Digital masking using Mersenne matrices and its special images / A. Vostrikov, M. Sergeev, N. Balonin, S. Chernyshev // Procedia Computer Science. 2017. Vol. 112. P. 1151–1159.
19. Balonin N. Construction of Transformation Basis for Video and Image Masking Procedures / N. Balonin, M. Sergeev // Frontiers in Artificial Intelligence and Applications. 2014. T. 262. R. 462–467.
20. Vostrikov A. A. Ob ocenke ustojchivosti k iskazheniyam izobrazhenij, maskirovannykh M-matricami / Vostrikov A. A., Chernyshev S. A. // Nauchno-132 tekhnicheskij vestnik informacionnykh tekhnologij, mekhaniki i optiki. – 2013. – № 5. – С. 99–103.
21. Lee M. H. Jacket Matrices: Constructions and Its Applications for Fast Cooperative Wireless Signal Processing / M. H. Lee / LAP LAMBERT Publishing, Germany, 2012.
22. M.A. Dabbah, W.L. Woo, S.S. Dlay, Secure Authentication for Face Recognition, presented at Computational Intelligence in Image and Signal Processing, 2007. CIISP 2007. IEEE Symposium on, 2007.
23. Luzhetskyy V. Metody shyfruvannya na osnovi perestanochykh blokiv zminnoi dovzhyny / V. Luzhetskyy, I. Horbenko // Zakhyst informatsii. – 2015. – Т. 17, № 2. – С. 169–175.
24. Biletskyi A.Ia. Matrychni analohy protokolu Diffi-Khellmana / A.Ia. Biletskyi, A.A. Biletskyi, R.Iu. Kandyba // Avtomatyka, vymiryuvannya ta keruvannya: Visnyk nats. un-tu «Lvivska politehnika». – 2012. – № 741. – С. 128–133.
25. Beleckij A.Ya. Modificirovannyj matrychnyj asimmetrichnyj kriptograficheskij algoritm Diffi – Khehlma-na / A.Ya. Beleckij, A.A. Beleckij, D.A. Stecenko // Shuchnij intelekt. – 2010. – № 3. – С. 697–705.
26. Kutter M. Digital Signature Of Color Images Using Amplitude Modulation / M. Kutter, F. Jordan, F. Bossen // Proc. of the SPIE Storage and Retrieval for Image and Video Databases. – 1997. – Vol. 3022. – P. 518–526.

27. Kvietnyi R.N. Metod ta alhorytm obminu kliuchamy sered hrup korystuvachiv na osnovi asymetrychnykh shyfriv ECCta RSA / R.N. Kvietnyi, Ye.O. Tytarchuk, A.A. Hurzhii // Informatsiini tekhnologii ta kompiuterna inzheneriia. – 2016. – № 3. – S. 38–43.
28. Krasylenko V.H. Modeliuvannia protokoliv uzgodzhennia sekretnoho matrychnoho kliucha dlia kryptohrafichnykh peretvoren ta system matrychnoho typu / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Systemy obrobky informatsii. – 2017. – Vyp. 3 (149). – S. 151–157.
29. Krasylenko V.H. «Modeliuvannia bahatokrokovykh ta bahatostupenyvnykh protokoliv uzgodzhennia sekretnykh matrychnykh kliuchiv» / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Komp'uterno-intehrovani tekhnologii: osvita, nauka, vyrobnytstvo : naukovi zhurnal. – Vyp. 26. – S 111–120.
30. Krasylenko V.H. Modeliuvannia protsesiv heneruvannia matrychnykh kliuchiv / V.H. Krasylenko, D.V. Nikitovych // Informatsiini tekhnologii v osviti, nautsi i tekhnitsi (ITONT-2018) : zbirnyk tez dopovidei IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 17-18 travnia 2018 roku. – Cherkasy : ChDTU, 2018. – S. 32–35.

КРАСИЛЕНКО В. Г.	ORCID ID: 0000-0001-6528-3150	krasvg@i.ua
ЮРЧУК Н. П.	ORCID ID: 0000-0002-7987-9390	
НИКІТОВИЧ Д. В.	ORCID ID: 0000-0002-8907-1221	diananikitovych@gmail.com

Надійшла/Paper received : 15.03.2021 р. Надрукована/Printed : 02.06.2021 р.